

„OPERETTET ÉNEKELNI MÁMOROS DOLOG” - INTERJÚ HOMONNAY ZSOLTTAL

2015. január 29. csütörtök, 07:00

Az Operettszínház vezető színművészt egy németországi és izraeli turné között kérdeztük az operett és a musical műfaj szépségeiről és nehézségeiről.

Premier, turné, új beállítás – sok munkával indul az év Homonnay Zsolt számára. A Budapesti Operettszínház vezető színésze nemrég érkezett haza A Szépség és a Szörnyeteg több hetes németországi turnéjáról, de máris új feladatok várják. Január 31-én először száll fel a La Paz luxushajó fedélzetére, hogy Monte Carlo felé hajózzon Bársony Bálint és Lőrinczy Attila Amerikai komédia című szvingjátékában az Átrium Film-Színházban. Majd februárban az Operettszínház társulatával Izrael felé veszi az irányt, ahol *A bajadérral* lépnek fel a tel-avivi operaházban. Március 13-tól pedig Dr. Sasként Velencében nyomoz társával, Dr. Vassal az *Én és a kisöcsém* című zenés játékban. Homonnay Zsolt, aki egyaránt otthonosan mozog az operettek és a musicalek világában, műfaji sajátosságokról, az operettek igazságáról, sztereotípiákról, Ian Gillanról és a németországi vendégjátékok sikerének titkáról beszélgettünk.



Amerikai komédia - fotózás (forrás: Operettszínház)

Melyik műfaj áll hozzád közelebb, az operett vagy a musical?

Musicalen nőttem fel, az az én világom. Az operettel véletlenül ismerkedtem meg. A középiskolás évek alatt Zalaegerszegen a katonai kollégiumban többféle dologgal is próbálkoztam. Volt egy komoly rock-heavy metal együttesünk, egy akusztikus együttesünk, a Dr. Bubó trió, egy paródia duónk, a Tiszta élő gyapjú, ebben humoros jeleneteket írtunk és adtunk elő, meg az irodalmi színpad. De engem igazából mindig is a musical vonzott.



Viktória - Koltay huszárcapitány (forrás: Operettszínház)

Honnan ered a musical iránti vonzalmad?

A rockzenéből indultam. Azt gondolom, hogy a rockzene nagy, feszítő energiáihoz az a világ áll a legközelebb. Úgyhogy arra felé kezdtem mozgolódní. Érettségi után jelentkeztem a Színművészetre és a Hevesi Sándor Színház stúdiójába. Miután az egyetemre nem vettek fel, a zalaegerszegi színházba kerültem, ahol három évet töltöttem. Amikor ismét felvételiztem, döbbenet láttam, hogy szinte mindenki musicalt énekel. Akkoriban tombolt a Rock Színház. Mindenki a *Jézus Krisztus Szupersztárból*, *A nyomorultakból* vagy az *Evitából* hozott dalt. Arra gondoltam, itt megint az lesz, hogy a nagy tömegben elvénzik az ember, de nekem most muszáj bekerülnöm. És akkor hirtelen leesett. Ahhoz, hogy felvegyenek, valahogy ki kell ragyognom a tömegből. Miután az első fordulón átmentem, elhatároztam, hogy valami egészen mást csinálók, mint addig. Levágattam a hajam, fölvettem egy zakót és letettem a gitárt, ami nagyon komoly döntés volt. Mindig az élt bennem, hogy én Viszockij vagyok, gitározok, lobog a hajam, fúj a szél, énekelem a saját dalaimat és felvesznek. Akkor már Zalaegerszegen statisztáltam néhány operettben és tudtam egy-két dalt. Úgy határoztam, ezzel fogok hasítani. Fel is vettek Szinétár Miklós osztályába. Hogy mennyire okosan döntöttem, már az első órán kiderült, ahol a tanár úr arról beszélt, hogy miközben musicalt nagyon sokan tudnak jól énekelni, operettet alig néhányan, ezért kezdjünk el foglalkozni ezzel a műfajjal, mert hosszútávon ott lehet igazán megmaradni. Az osztályban már az elején kialakult az operett illetve a musical szekció és valahogy én rögtön az operettesbe kerültem. Nyilván megvolt ennek az oka: az alkatom, a magasságom, a tenor hangszínem, az eleve klasszikusabb hangom. Persze voltak átjárások a műfajok között, a vizsgákon ezt is, azt is énekelünk, de az énekmesterem Bagó Gizella is a klasszikus irányba terelt. És én nagyon rákattantam erre.



Rómeó és Júlia - Páris (forrás: Operettszínház)

Mi fogott meg az operettben?

Elkezdtém felfedezni a zenei világát. Nagyon jó, hogy kívülről estem bele, így aztán nem voltak kliséim, nem kötöttek a konvenciók. Operettet énekelni mámoros dolog. Az operett finálé olyan, mintha egy jó opera legjobb, leghatásosabb pillanatait sűrítene össze. Nem véletlen, hogy Puccini és Lehár fej-fej mellett dolgoztak és volt egy kis rivalizálás is köztük. Az egyik megírta a *Pillangókisasszonyt*, a másik *A Mosoly országát*. És a nagyáriát ugyanabban a hangnemben! Mindig volt egy kis áthallás és összekacsintás a műveikben. Egyébként is sokszor csúszik el az operett a kisopera vagy a vígopera felé és ez nagyon jó.

Mitől lehet élő, mai egy operett előadás?

Hozzá lehet nyúlni, de nem szabad a játékszabályokat megváltoztatni. El kell fogadni a kereteket, de nem lehet avittosan, porosan, klisék mentén játszani. A *Viktóriában* például ne azon gondolkodjunk, hogyan lehetséges, hogy Koltay huszárcapitány, aki megszökik az orosz hadifogságból és napokon át kúszik-mászik, egyszer csak Kinában az amerikai nagykövetségen találja magát egy fogadáson, ahol épp a volt felesége jön szembe vele Dorozsmáról. Ne ennek a valóságtartalmát boncolgassuk. Vegyük tudomásul, hogy ez egy szürreális mese. Ionesconak, Mrožeknek is vannak szürreális történetei, azokat mégsem kérdőjelezzük meg. Viszont rettentően fontos, hogy megtaláljuk a szereplők belső, emberi igazságát. Ma mondjuk 5-6 bonviván szerep van a repertoáron, és mind teljesen különbözik egymástól. Persze, mindegyik szerelmes, de a karaktereik abszolút eltérőek. A *Csókos asszonyban* például egy nyolcadik kerületi, lyukas zoknis, lump, bohém srácot alakítok, aki igencsak távol áll *A Csárdáskirálynő* arisztokratikus Edvinjétől. De még az arisztokratákon belül is óriási különbségek vannak. A *Cirkuszhercegnő* MR X-ében például rettentően érdekelt, hogy álarcot visel. Mi már a szuperhősökön szocializálódtunk, mint Batman, Superman, és izgatott, vajon milyen lelkülete van egy ilyen embernek. Nagyon különleges része lett ez az előadásnak. MR X többször leveszi az álarcát, és ekkor előtűnik egy ember, aki totálisan szét van zuhanva, nem találja az életét, szerelmes, de közben tele van kétellyel, hogy nem tudja visszahódítani a szeretett nő szívét. Amikor pedig felteszi az álarcot, egy olyan ember lép elé, aki tökéletesen magabiztos, uralja a helyzetet. Ennek a kettősségét megmutatni sokkal érdekesebb, mint pusztán jönni-menni és szerelmesnek lenni. Vagy ott van *A bajadér* indiai hercege. Ma talán még aktuálisabb, mint valaha. Eljátszani a másságot, azt, hogy valaki Párizsban hindu és közben egy fehér nőbe szerelmes. Tehát ezek a szerepek mind-mind nagyon sok izgalmas alakításra adnak lehetőséget, ha valaki megpróbál egy kicsit a dolgok mögé nézni és nem a sztereotípiákból indul ki.



A Cirkuszhercegnő - Mr. X (forrás: Operettszínház)

Egyaránt énekelsz operettet és musicalt. Nem jelent ez hangtechnikailag problémát?

Ma már nagyon sok az átjárás a műfajok között. Mindig azt mondta az énekmesterem, hogy meg kell tanulni egy biztos, klasszikus alapot, és aztán el lehet kalandozni bizonyos stílusok felé. Nekem ez egész jól ment egy darabig. El mertem menni például Pécsre *Viktóriát*, vagy *Cirkuszhercegnőt* énekelni, miközben Balikó Tamás rendezésében ugyanott a *Jézus Krisztus Szupersztárban* a címszerepet játszottam. Vagy az Operettszínházban Parist énekeltem a *Rómeóban*, másnap pedig az *Egy éj Velencében* ment, ami a legszebb lagúna valcer és a legkarcsúbb, csillogó-villogó klasszikust kell énekelni. Azt gondolom, alkatfüggő, hogy ki meddig megy, illetve mehet el. Az biztos, ma már nem vállalkoznék ilyesmire. Azok az idők elmúltak. Már nem énekelnék Júdást a *Jézus Krisztusban*. De azt is tudni kell, hogy a musicalek is nagyon különbözőek. A *Rebeccában* például hangtechnikailag nem kellett nagyon másként énekeltem, csak stílusában. Ráadásul a műfaj maga is nagyon sokat változott. A mai musicalek már nem olyanok, mint amikor a Deep Purple játszotta Ian Gillannel a *Jézus Krisztust* Londonban a West Enden. Nem annyira rockosak, általában nagyszimfonikusokkal szólalnak meg, ezáltal lehetőség van a klasszikusabb éneklésre. Nem véletlen, hogy egyre több operaénekes tűnik fel musicalek szerepeiben.

Te viszont egy teljesen új szerepben és műfajban tűnsz fel január 31-én az *Amerikai komédia* című szvingjátékban. Milyen kihívást jelent ez számodra?

Nagyon nagy kihívás. Jazzes a darab hangvilága, amit imádok, de nem szoktam ilyesmit énekelni. Nem szabad operettesnek vagy operásnak, de még musicalesnek sem lenni. Szvingesen kell énekelni. Ráadásul rövid idő alatt tanuljuk be a szerepet, nagyon sok a szöveg, de ami számomra a legnehezebb, hogy rengeteget táncolunk benne, de a táncban teljesen outsider vagyok. És akkor mi történik? Oda kell állnom a profi táncosok elé, és legyek sármos, laza, oldott és természetesen mindenkinél jobban táncoló srác. De közben meg imádom, hogy a darab tele van prózával és remek a szövegköny, komoly színészi játékokra ad lehetőséget. Élvezem azt is, hogy saját magunk lehetünk benne. Nem egy huszár, egy bécsi arisztokrata vagy egy francia nemes, hanem én. És akkor úgy veszem fel a kabátot, ahogy én szoktam. Ezt nagyon bírom. Ez a figura egy rendkívül laza, shiny ember, aki mindenkit levesz a lábáról. Amihez viszont az kell, hogy oldott legyen. Ehhez pedig maximálisan birtokában kell lenni az anyagnak. Szinetár Miklós mesélte, hogy amikor az Operában egyszer azt mondta az egyik

énekesnek, hogy: „jó, jó nagyon szépen énekelsz, de játszd el a szituációt is, amit fél éve próbálunk”, a művész azt válaszolta: „már elnézést, most akkor vagy játszom, vagy énekelek”. Egyelőre ez van velem is. Vagy oldott vagyok, vagy játszom.



Csókos asszony - Dorozsmai Pista
(forrás: Operettszínház)

Az *Én és a kisöcsém* premierjéig azonban még rengeteg idő maradt. Az is különleges feladat, hiszen nem bonvivánként, hanem komikus szerepben láthat majd a közönség.

Nagyon örülök, hogy egy remek karakterfigurát kaptam. Az ilyen típusú feladatok nagyon közel állnak hozzám. Imádom a humort. Szeretem, ha egy szerep lehetőséget ad arra, hogy komikus lehessen. Persze nem szabad abból kiindulni, hogy Dr. Sas és Dr. Vas, „a borzasztó furcsa két pasas” nagyon vicces. Nekünk Peller Karcival halálosan komolyan kell vennünk az egészet, hiszen nekik az életük a tét. *A bajadérban* vagy *A Csárdáskirálynőben* hatalmasakat lehet énekelni, de az ilyen típusú darabokra is szükségünk van nekünk, színészeknek és a nézőinknek egyaránt. Ami ha jól csináljuk, sokkal inkább egy olaszos vagy francia vígjáték világát idézi, mint egy nagyoperettét. És szerintem ez fontos és jó, mert ezzel egy másik stílust, egy új vonalat hozunk be, főleg ha ezt nagyon maian, fiatalosan tudjuk megvalósítani. Időnként az Operettszínháznak is szüksége van ilyen kikacsintásra.

Réthy Attila másodszor dolgozik a társulattal, ő rendezte a már emlegetett *Amerikai komédiát*. Mivel ott új beálló vagy, ti az *Én és a kisöcsém*ben dolgoztok először együtt az Operettszínházban. Hogy találtátok meg a közös hangot?

Attilával párhuzamosan jártunk a Színművészeti Egyetemre, szerepeltem vizsgarendezésében is. Szeretem azt a fajta rendezőt, aki hagyja a színészt dolgozni, és belőle kezd el meríteni. Nem akarja megerőszakolni, hogy ez így vagy úgy lesz, hanem hagyja megszületni a dolgokat. Ennek megfelelően viszont el is várja a színésztől, hogy legyen felkészült, kreatív, legyenek ötletei. Ne csak letudja a feladatát, hanem hangolódjon rá a próbára és gondolkozzon is. Rettentően élvezem a próbafolyamatot. Ráadásul Bolba Tamás zenei vezető kiválóan hangszerelte át a zenét. A két nyomozó, Dr. Sas és Dr. Vas számaiba például belekerültek a *Rózsaszínpárduc*dallamai, a *Derrick*, a *Kétfény*, az *X-akták*, a *Twin Peaks* zenéje. Ezek az áthallások nagyon jól tesznek a muzsikának. A régi ízekhez, a békebeli világhoz hozzáadja a mai svungot, lendületet és hangzást. Szerintem nagyon jó kis előadás lesz.



A bajadér (forrás: Operettszínház)

A premier előtt azonban még egy rövidebb turnéra is mész a társulattal Izraelbe. A bajadért fogjátok játszani a tel-avivi operában.

A többiek már jártak ott, hatalmas sikerrel szerepeltek az elmúlt években. Én azonban először megyek Izraelbe. Nagyon kíváncsi vagyok. Annyi mindent hallottam róla. Azt mondják rendkívül nyitott, pezsgő élet van ott. Tel-Aviv egy multikulturális nagyváros. Az alapján, amit meséltek róla, leginkább Berlinre hasonlíthat. Az előadást magyarul játsszuk, de lesz benne egy-egy jelenet héberül is. Most tanulom a szöveget. Már nagyon várom.

Németországban viszont évek óta turnézol *A Szépség és a Szörnyeteggel*. Hogy bírod a hosszú távollétet az otthonótól?

Én már éltem több évig távol a családomtól, amikor Polyák Lilla, a feleségem Bécsben vállalt feladatokat, én pedig Berlinben dolgoztam, az otthonunk viszont Budapesten volt. Tudom, milyen az,

amikor az ember heti nyolcat játszik és csak a színház létezik. Ehhez képest a néhány hetes turné szinte felüdülés. Persze megvan a pozitív és a negatív oldala is. Hiányoznak a gyerekek, nehéz távol tölteni az ünnepeket, állandóan utazni, szállodai szobákban aludni. Ugyanakkor kiszakít a mindennapi rutinból. Jó, hogy ilyenkor csak egyetlen dologra kell fókuszálni.



A Szépség és a Szörnyeteg (forrás: Operettszínház)

A német közönség mennyire kedveli az előadást?

Nagyon. Bárki látta, oda volt érte. Berlinben, Bécsben, Hamburgban, a legnagyobb musical városokban egyik ámulatból a másikba estek. Az egész előadástól, a kiállításától, az intenzitásától. A *Szépség és a Szörnyeteg* turné szerintem azon múlt, hogy amikor idejött a német impresszárió egy Broadway színvonalú és kiállítású előadást láttak, aminek a magyarországi színházi hagyomány sajátosságaiból adódóan, vagyis hogy nem en suite hanem repertoár játszunk, az a nagy előnye, hogy a díszletet le kell tudni bontani, mert másnap be kell rakni a *Marica grófnőt* vagy a *Rebeccát*. Épp ezért kerekre is lehet tenni, be lehet pakolni egy kamionba, és innentől kezdve csak helyrajzi kérdés, hogy a raktárba vagy épp Münchenbe viszik. Ez óriási előny a világ bármely más színházával szemben. A legnagyobb musicaleknek mindig van egy utazó verziója. Láttam már Broadway turnét közelről, és azt kell mondjam, az mind igencsak csak low budget-es megoldás. Közük sincs ahhoz a látványhoz, amit mi tudunk. Amikor Berlinben játszottunk eljöttek a kollégáim, akikkel korábban együtt dolgoztam. Nem akartak hinni a szemüknek. Külföldön ugyanis egy ekkora produkcióhoz átépítenek egy komplett színházat és akkor évekig az megy un suite. Nem értették, hogyan lehetséges, hogy egy hónap múlva ez az egész hihetetlen építmény, az önjáró, forgó kastély a mozgó lépcsősorral, átmegy a drezdai operába és ott egy nap alatt újra felépítik. És van még egy nagyon fontos és lényeges különbség. Mi nagyon nagy szívvel és lélekkel játszunk. Miután máshol a színészek évekig ugyanazt a szerepet játsszák estéről estére, és elvárják tőlük, hogy fél év múlva is pont ugyanolyan tökéletesek és precízek legyenek, a szív és a szenvedély minimalizálva van, mert nem szabad kiégni két hónap alatt. Színészileg csak a legkevesebbet kell beletenni, a többit megcsinálják technikával: fényvel, füsttel, lézerrel, emelkedővel, süllyedővel, hangerővel. Nálunk iszonyatosan hat, hogy miközben megvan a füst, a fény, a hang, egy tökéletesen kicsiszolt előadás, amit ráadásul németül játszunk, ugyanakkor színészként is a maximumot hozzuk ki magunkból minden este. Ez pedig azt gondolom, minden technikai bravúrt felülír. Nem véletlen, hogy már több mint négyszázszor játszottuk kint és úgy tűnik, bármeddig lehet játszani.

Kérdezt: Spilák Klára